

A Magyar Hírlap és a miniszterelnöki bojkott. Áthallások és kriminalizálás

Éveken át hiába próbáltam felhívni a figyelmet a Szabadi-ügy esetleges távlatos következményeire. Már is itt van egy: a *miniszterelnöki bojkott* kimondása (teljesen mindegy, hogy kérése, elrendelése), ami a Szabadi-ügyben hozott ítélet alapján durva minősítést kaphat, annak alapján *hivatali visszaélés bűncselekményének gyanúját* veti fel. (Ahogy más vezetők bizonyos korábbi megnyilvánulásai is.) Ugyanis nagyon hasonló, lényegében azonos a tényállás azzal, amit a Szabadi-ügyben, például a reklámszerződések vádpontjában a bíróságok felállítottak. E tényállás alapján a Legfelsőbb Bíróság Szabadi Bélát hivatali visszaéléseért jogerősen elítélte.

Természetesen nemcsak ez hathat a jövőben sokak sorsára „negatíván”, hanem a tényállás felállításának alkalmazott módja is. A Szabadi-perben – továbbra is ez a határozott véleményem – a tényállás helytelen és hiányos, ún. érdekelt tanúk vallomásaira épül, míg másokat kirekeszt, iratokat, dokumentumokat nem vesz figyelembe. Meghatározó törvényektől (pl. társasági törvény stb. előírásaitól) „eltekint”, helytelen következtetéseket vesz alapul. Most azonban nem ez utóbbi sajnálatos körülménnyel, hanem főleg a tényállások – legalábbis a felszínen való – egybeesésével foglalkozom.

Ismerethiány és összekacsintás. A távlati következmények érdektelenek

Az, hogy ez a vonatkozás eddig keveseknek jutott eszébe, a „fontos emberek” közül mindenesetre senki nem nyilatkozott erről, azt jelenti: *általában nem ismerik a Szabadi-per*. Panelek helyettesítik a valóságos információkat, nem is törekszenek a megismerésre. Igen nagy volt ugyanis és még mindig nagy az érdekltség a per egy bizonyos irányú (elmarasztaló) megoldására. Ezt a szándékot a tájékoztatás és az informálódás pedig csak zavarhatná.

Néhányan ugyan valamennyire ismerik ezt a rendkívül bonyolulttá tett ügyet, de nem érdekeltek ennek propagálásában, nem tettek semmit alakulása ellen, sőt ötleteikkel segítik a kényszerpályán tartását. Az eluralkodott kettős mérce és az ennek megfelelő kétféle bánásmód alapján e per másokra való következményeivel nem számolnak, vagy ha igen, akkor ez érdektelen a számukra: csak magukkal törődnek és a pillanatnyi haszonnal.

Természetesen vannak olyanok is (kevesen), akik a valódi tisztázás és feltárás mellett lennének. Nekik viszont nincs erejük és befolyásuk a fejlemények megállítására.

A következmények látásához egyébként nem kell látnoknak lenni: már láthatóak és egyre feljebb. A Szabadi-ügyben kialakított értelmezések és „megoldások” már most érvényesülnek más ügyekben. Korábban sem kellett jósnak lenni ehhez: többen részt vettek a Szabadi és társai perben a politikához „közeli” ügyvédek közül. Igazán sejteniük kellett volna, hogy *a kettős mérce nem biztos, hogy mindig a mosolygós oldalát mutatja, hiszen változnak az erőviszonyok. A „megoldások” bumerángxként működhetnek és már működnek is.*

A Magyar Hírlap elleni miniszterelnöki bojkott és közkeletű értelmezése

A Magyar Hírlap egyik publicisztikája miatt a miniszterelnök felszólította az állami cégeket, hogy ne fizessenek elő a lapra, és ne hirdessenek az újságban. Arról nem szóltak a híradások, hogy a meglevő előfizetésekkel és a már elindított reklámokkal mi legyen, de a tilalom biztosan ezekre is kiterjed.

A Magyar Hírlap és különböző újságíró-szervezetek a miniszterelnöki bojkottban a **sajtószabadság és a véleménynyilvánítási jog megsértését** látják. Bár a konkrét publikáció értékelése nem tartozik jelen írás témájába, kénytelen vagyok rámutatni arra, hogy ezúttal is a kettős mérce jegyében háborodnak fel.

Nagy kár ugyanis, hogy más esetekben, amikor a Magyar Hírlap és a vele szoros együttműködésben és azonos tulajdonban levő Echo TV sérti meg a sajtószabadságot, téves információkat közöl, csúsztat, a sértett magára marad és szinte tehetetlen: hogyan tudná orvosoltatni sérelmeit? Én magam is számos esetben tapasztaltam nem korrekt tájékoztatást, szenvedtem el manipulációt és lejáratást e médiumok részéről. Frekventált témákban az objektivitásra való törekvés helyett többnyire politikai trendeket és igényeket szolgálnak ki. Korrekciós javaslataimra általában nem is válaszolnak. Ha mégis, ígéreteiket rendre nem tartják be: akárhonnán is tették azt. Sajnálatos, hogy azok a médiumok, amelyek valaminek az alternatívájaként jöttek létre, módszereikben nemhogy nem múlják felül az általuk bírált „másik oldalt”, hanem gyakran alulmúlják.

A bojkott egyik minősítése tehát a sajtószabadság megsértése volt. Tiltakozásul gyűlést szerveztek az igazságügyi tárca épülete elé.

Egy másik reakció a jogász szakma részéről jött, egy olyan tekintély személyében, aki talán nincs igazán otthon a társasági jogban. Szerinte Gyurcsány Ferenc nem utasíthatta a cégeket, mert azoknak nem a tulajdonosa. A tulajdonos a magyar nép. Innen már csak egy ugrás volt a terézvárosi képviselők védekezésének „cáfolata”: ők sem tulajdonosok, mert azok a kerület lakosai lennének. Ennél a kérdésnél sem kívánok most elidőzni. Legyen elég az, hogy a tulajdonost nevesíteni kell, mert különben nem lenne, aki tulajdonosként intézkedhetne. Azt, hogy az állami cégeknek vannak nevesített tulajdonosai, az ügyészség is elismeri, de jelenlegi álláspontja szerint a tulajdonosok egyben vagyongazdálkodók. Ez igen „praktikus” lehet, mert így hűtlen kezeléssel meggyanúsíthatóak és el is ítéltetőek.

Már korábban felhívtam a figyelmet arra, hogy e vélemény alapján, amit a bíróság is oszt, a miniszter, amennyiben tárcájánál működnek állami vállalatok, nemcsak tulajdonos, hanem vagyongazdálkodó is lenne. Nem hiszem, hogy ez utóbbi funkciót egyetlen miniszter vagy államtitkár vagy polgármester vállalná, bár állítólag ehhez – egy új keletű felfogás szerint – nem is kell erről nyilatkoznia, nem is kell erről őt értesíteni. Egy kormányrendelet azonosíthatatlan passzusa alapján ugyanis (a jelzett helyen egészen más olvasható) automatikusan azzá vált volna. Sajnos láthatólag ez ellen nemhogy nem lépnek fel, de erről még csak sem is tájékoztatják a kormány tagjait és vezetőjét a jog területén működő szakértői, ügyvédek, hivatalnokai és az alkotmányügyi bizottság kormánypárti tagjai, az OIT-be delegált emberei. Feltehetőleg az sem, aki a perben közreműködött.

„Beköszön” a Szabadi elleni ítélet

Ahogy arról sem adtak tájékoztatást, hogy a miniszterelnök úr által kiadott bojkott-felhívásnak (és más megnyilatkozásoknak) sokkal komolyabb a tétje, mint az a „vihár”, amit a propagandában keltett.

A *jelen bírósági felfogás szerint*, amit a Szabadi-ügyben alakítottak ki és óvatosan tesztelték közben és hosszú éveken át a közélet és a politika reakcióját, a bojkott meghirdetése is bizonyára kriminalizálódott. A bojkott elrendelője e felfogás szerint alaposan gyanúsítható azzal, hogy e tétivel visszaélt hivatali hatalmával: a **hivatali visszaélés** büntetettét követte el.

Ha élcelődni lenne kedvem, azt írhatnám: akár ezzel az ügygel kezdhették tevékenységét a tervbe vett *Közérdekvédelmi hivatal*. Amit azért hoznak létre, hogy „*korruptió, hivatali*

visszaélés ne maradjon feltáratlanul és büntetlenül". (A hivatali visszaélés és a korrupció persze nem azonosítható, az előbbi nem tartozik az utóbbiba. Mindezt a félreérthető fogalmazás miatt voltam kénytelen rögzíteni.)

Az, hogy miniszterelnöki kérésről beszélünk-e vagy utasításról, teljesen mindegy lehet, mivel egy miniszterelnöknek a közvélemény előtt bejelentett elvárásáról van szó, amivel bizonyára nem lehet ellenkezni. A megfogalmazás nem számít, hiszen esetemben javaslatról volt szó és bár a cégvezetők többségével soha nem találkoztam, szóbeli utasítás lett belőle.

Eltérések, amelyeknek jelen esetben nincs jelentőségük

Én egyébként is más kategóriájú vezető voltam, nem is járhattam volna el másként, mint a társasági törvénynek megfelelő módon. Csak írásban adhattam utasítást, amire a cégvezetők írásban reagálhattak. A reklámszerződések megkötése a cégekre volt bízva, amit az is mutat, hogy 40 cégből összesen 18-an kötöttek szerződést. Közöttük is volt, aki visszamondta. Voltak, akik átalakították a szerződést. A Ferencváros konszolidációjában Torgyán József felkérésére és más minisztériumi vezetőkkel együtt vettem részt, a feladat „púp volt a hátamon”. A reklámszerződések felajánlásának és a marketingben való felhasználásának ötlete nem tőlem származott, azt Torgyán Orbán Viktorral egyeztette stb. A vád még egymillárd forint anyagi hátrányról szólt és hűtlen kezeléssel. (Ezt tette volna lehetővé az utólag „feltalált” vagyonekezelői státusz.) A bíróság szerint nem volt anyagi hátrány, ezért vált szükségessé egy másik minősítés az elmarasztalás érdekében. A cégvezetők féltették az állásaikat, holott én alakítottam át szerződéseiket határozatlan idejűből határozott idejűvé. Mindössze egynek kellett felmondanom, mert csődbe vitte a céget. A Fradit nem érte jogtalan előny, mert jóval alacsonyabb tarifával számolt. Kényszerűségből, hiszen több hirdető cég tulajdonosa utasította az ügyvezetőt: ne reklámozzon a Fradinál. Pl. az MKB. (A vád cáfolatáról több anyag is olvasható honlapomon.)

Hasonlóságok, amelyekre most fel kell figyelni

A hivatali visszaélés bűncselekménye megítélésének kiindulópontjai olyanok, hogy akár a bojkott-felhívásra készülhetnek volna. Minden együtt van, a jogtalan előny és a jogtalan hátrány közül a jogtalan hátrány, a hatáskör túllépése stb.

Diós Erzsébet bírónő az elsőfokú ítélet kihirdetésének napján megváltoztatta a minősítést. Hűtlen kezelés helyett, ami tarthatatlan volt, hivatali visszaélésre. Szerinte ugyanis az állami intézmények tekintélyét olyan sérelem érte (a reklámmal), hogy a bizalmat csak elmarasztalással lehet helyreállítani. Két szempont között kellett választania: a jog és az állam érdeke között. Az utóbbi volt elismerten a fontosabb. (Vajon ki közölte az állam érdekét?)

A híradók rögzítették kijelentését: „*Mindenki úgy érezte, hogy igazodni kell az elsőrendű vádlatokhoz*”. (Akár most olvashatnánk ezeket az „érveket”, a bojkott-felhívásról értesülve.) A bírónő szerint – mondja a riporter – speciális hatalommal (!) rendelkezett Szabadi: a minisztériumban a beosztottak nem mertek ellentmondani. (Ezt is rá lehet húzni a bojkott meghirdetésére.)

Ismét a bírónő következik (a saját szavaival): „*Azt használta ki, használta fel, amit most itt a bíróság részletezett. Azt a nagyon nyilvánvaló rendkívül erőteljes és igen szokatlan hatalmat*” (Egy miniszternek, különösen egy miniszterelnöknek akkor milyen lehet Diós bírónő szerint a hatalma?)

A minősítés megváltoztatását hivatali visszaélésre az egyik, a politikához és Torgyán Józsefhez közel álló sztáruigvéd és befolyásos személyiség többször indítványozta. Ez ugyan látszólag védence érdekében állt, mivel így (is) megszabadulhatott a hűtlen kezelés felbujtója vádjától. A hűtlen kezelésnek ugyanakkor anyagi hátrány hiányában nem volt lehetősége. E szempontból felesleges volt tehát a hivatali visszaélés szorgalmazása, amit viszont a neves védő többször is elővett. A bírósági iratok között van egy beadványa, amiben kérte, hogy ne védencét, hanem engem vonjanak felelősségre. Szerintem ez eléggé szokatlan, sőt megdöbbentő módja a védelemnek. Hasonlókat tett perbeszédében is: fejtegetéseinek egy részében érdekes módon mintha a perbe be sem vont Torgyán Józsefet képviselte volna és Szabadi Bélát igyekezett gyengíteni.

Az ítélet szóbeli kihirdetésekor, amikor a bíró a hivatali visszaélést ostromozta, ez az ügyvéd – Torgyán egy másik emberének, fia egyik barátjának védőjével együtt – örömet képtelen volt palástolni. A híradó képkockáin arcukat ugyan kezeikbe temetik, de az öröm azért jól „kilátszik”. Másutt is. Az ítélethirdetés után Diós Erzsébet szélesen mosolyog és felnevet, majd az igen jó kedvű ügyésszel, egymást megérintve, terelgetve a hátsó ajtón távoznak.

Harmadfokon, a Legfelső Bíróság előtti ítélethirdetésekor a riporter imígyen összegez:

„A hatalmával is visszaélt az egykori államtitkár, amikor a minisztérium alá tartozó cégeket arra utasította, hogy kössenek reklámszerződést és így juttassanak pénzt a Ferencvárosi Torna Clubnak.”

Majd Demeter Ferencné tanácsvezető bíró szavait halljuk: *„Közvetve, vagy közvetlenül, szóban adott utasítással nyomást gyakorolt a társaságok vezetőire, annak érdekében, hogy olyan szerződést kössenek, amelyek nem álltak szándékukban.”*

Mintha csak a bojkottra való felhívásról beszélne, ahol ugyan nem szerződéskötésről van szó, hanem annak megtiltásáról, illetve felbontásáról, de ez a lényegen nem változtat. E tilalom nélkül nyilván nem állt volna szándékukban a cégvezetőknek sem lemondani előfizetéseiket, sem beszüntetni reklámjaikat.

Harmadfokon is jelen volt egy ügyvéd, egyben politikus, az alkotmányügyi bizottság és az OIT tagja. Ő végig az arcomat fürkészte: vajon mit szólok? Mármint ehhez az igazságtalansághoz. Védőbeszédében megisméltódott rendkívül befolyásos kollegája attrakciója (ő most nem volt jelen, mivel az ő védencét is felmentették már első fokon jogerősen).

A fiatal ügyvéd perbeszédében énám igyekezett terelni a gyanút. Holott pontosan tudta, nincs közöm ehhez a történethez. Akinek viszont köze van és akinek itt lenne a helye, Tóth Tibornak, a TIG volt vezérigazgatójának, azt az ügyészség meg sem vádolta. Ő lett az egyik „koronatanú”.

Ha ehhez hozzászámítom, hogy az agrárminiszter nem adta ki a bíróság által is kért engem mentő iratokat, igazán nem értem: mi folyik körülöttem? Azt meg különösen nem: *tudatában vannak-e annak, vagy egyáltalán érdekli-e őket, milyen állapotok létrejöttéhez járulnak hozzá?* Ami már mások sorsára is rossz hatással lesz. Bizonyosan.

Kettős mérce és változóban levő kedvezményezettjei

Tarlós Istvánt megkérdezték a Nap-keltében, mit szól Hunvald György, VII. kerületi polgármester letartóztatásához?

Tarlós sajnálja, hogy az történt Hunvald Györggyel, ami történt. Sőt az eljárással és a mögötte levő okokkal kapcsolatban kifejti véleményét, amire – bár sok minden kimaradt belőle – sokkal nagyobb figyelmet kellett volna fordítani. Hiszen nem mindennapi őszinteséggel beszél és általános érvényű következtetéseket von le. Nem az az igazi szenzációja, hogy nem bántja a bajba jutottat, hanem, amit mond: ezenkívül. Sajnos a politika és a média ezzel nem (sem) tudott mit kezdeni.

„Szubjektív véleményként mondom: ma olyanok a körülmények, hogy akit el akarnak kapni, azt elkapják, akit meg nem akarnak elkapni, azt nem kapják el. (...) Szerintem a jogrendben ennek lehetősége benne van.”

Nagyon szimpatikus, hogy kimondja, még ha nem is teszi teljessé az igazságot. Hiszen, *ha valakit nagyon el akarnak kapni, akkor nem „gond” a bizonyíték.* Ahogy a honlap mottója, egy kínai mondás tartja (igaz, még a kínai kulturális forradalom idejére értve):

„Ahol megvan a szándék a büntetésre, ott bizonyíték is akad.”

Mindegy, hogy milyen: hiszen hiába vall a tanú hamisan, attól még – az én tapasztalataim szerint is – koronatanú is lehet. Az elfogult tanúnak éppen az érintettsége ad felmentést a hamis tanúzás és a mentő körülmények elhallgatásának következményei alól. Szakértő is többféle lehet, de nem is kötelező szakértőt igénybe venni. Így akár megismerés és a vonatkozó ismeretek nélkül lehet felállítani hipotéziseket. Biztosan mindenről lehet az ügyek gazdáinak elképzelése, de tragikus, ha az távol áll a valóságtól. Megtapasztaltam: milyen az, amikor nem a valóságos tettekről, hanem egy kigondolt, életszerűtlen virtuális világról kell számot adni. Amiben – ez csak természetes! – a gyanúsított, vádlott motivációja a károkozás.

Tarlós István az egyik problémát abban látja, hogy nem határozzák meg eleve a döntéseknél a felelős személyeket. Sajnos arról nem tud, vagy nem jut eszébe, hogy a társasági törvény nagyon sok mindent egyértelművé tesz, csak a törvényt alkalmazni kellene ilyen esetekben.

Tarlós István nem titkolja a politika szerepét és befolyását az igazságszolgáltatásra. A gyanúsítottak „megválogatását” a politikának tulajdonítja.

„Én nem az ügyészségre gondoltam. Én elsősorban politikai szándékokra és akaratokra gondoltam, amik teljesen valószínűtlen a számomra, hogy akár az ügyészség, akár a rendőrség berkeiből indulnának ki.”

De a teljesítési, sőt túlteljesítési szándék azért nyilván felfedezhető, amiről Tarlós István már nem beszél. E szándék és a politika felhatalmazása nélkül, továbbá a szükséges kontroll és felelősség nélkül aligha születnének újabb és újabb olyan ötletek, amelyek alkalmasak akár a mindennapi szokványos cselekedetek bűncselekménnyé nyilvánítására. Amin ugyancsak az „bukhat el”, akit el akarnak buktatni.

Budapest, 2009. február 24.

Dr. Szabadi Béla

Forrás: Honlap

<http://www.szabadibela.hu/>